

Krzyż Wolności i Solidarności

<https://ipn.gov.pl/kwi/uroczystosci/5140,Uroczystosc-wreczenia-Krzyzy-Wolnosci-i-Solidarnosci-Bialystok-12-czerwca-2018.html>
19.04.2024, 16:31

Uroczystość wręczenia Krzyży Wolności i Solidarności –
Białystok, 12 czerwca 2018

















W dniu 12 czerwca 2018 r. w sali konferencyjnej Oddziału Instytutu Pamięci Narodowej w Białymstoku Prezes Instytutu Pamięci Narodowej dr Jarosław Szarek dokonał uroczystego wręczenia Krzyży Wolności i Solidarności za działalność w strukturach opozycji niepodległościowej w latach 1981-1989 przyznanych przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Andrzeja Dudę. W swoim wystąpieniu Prezes Instytutu podkreślił, że uroczystość ma miejsce w momencie szczególnym - w roku stulecia odzyskania niepodległości przez Polskę. „Tych obchodów nie byłoby bez Solidarności. To Solidarność obaliła system komunistyczny, to Państwa zasługa” - zwrócił się do odznaczonych. Jarosław Szarek podkreślił, że Ziemia Białostocka była w XX w. szczególnie mocno doświadczona przez najazd bolszewicki 1920 r., później przez dwie okupacje: sowiecką i niemiecką, a po II wojnie światowej - także poniosła

wielką ofiarę złożoną z życia żołnierzy podziemia niepodległościowego. Prezes IPN przypomniał także Ofiary Obławy Augustowskiej oraz duchownych, którzy oddali życie za wolność Ojczyzny: bł. ks. Jerzego Popiełuszkę oraz ks. Stanisława Suchowolca. Dziękując w imieniu odznaczonych Adam Kubik cieszył się, że po tylu latach ich działalność została zauważona i doceniona. Zwracając się do pozostałych uhonorowanych stwierdził: „Kto raz włożył mundur, ten powinien iść w nim aż do końca” i życzył wszystkim radości z życia w niepodległej Polsce.

W uroczystości wzięli udział liczni działacze opozycji lat osiemdziesiątych, w tym senator Stanisław Marczuk, przywódca podziemnej Tymczasowej Komisji Regionalnej NSZZ „Solidarność” i przedstawiciele władz z Wojewodą Podlaskim Bohdanem Paszkowskim na czele.

Udekorowani odznaczeniami zostali:

1. Ewa Bończak-Kucharczyk
2. Krystyna Ermusz
3. Andrzej Fedorowicz
4. Tadeusz Antoni Gajl
5. Roman Józef Koper
6. Konrad Krzysztof Kruszewski
7. Adam Kubik
8. Józef Laskowski
9. Marek Rutkowski
10. Tadeusz Zygmunt Skupski
11. Artur Jan Szczęsny
12. Krystyna Tarasiuk
13. Wiaczesław Wilimajtys
14. Danuta Wiszowata
15. Stanisław Wiśniewski

Pośmiertnie odznaczeni zostali:

18. ks. Wojciech Pełkowski
19. Aleksander Seredyński

20. Robert Andrzej Tomczak

21. Tadeusz Waław Tylanda

Na uroczystość nie mogli przybyć: Bronisław Chełmiński i Barbara Alicja Chwalibóg. Odznaczenia zostaną im wręczone w innym terminie.

Media o uroczystości:

<http://www.dzieje.pl/aktualnosci/w-bialymstoku-wreczono-krzyze-wolnosci-i-solidarnosci-0>

<http://bialystok.wyborcza.pl/bialystok/7,35241,23531372,w-bialymstoku-wreczono-krzyze-wolnosci-i-solidarnosci-uhonorowano.html>

<http://www.poranny.pl/wiadomosci/bialystok/a/krzyze-wolnosci-i-solidarnosci-dla-dzialaczy-opozycji-nie-bronia-a-odwaga-i-honorem-walczyli-z-komuna-zdjecia,13254326/>

<http://www.radio.bialystok.pl/wiadomosci/index/id/156444>

<https://www.tvp.info/37618161/uhonorowani-za-walke-z-rezimem-komunistycznym-wreczono-krzyze-wolnosci-i-solidarnosci>

<http://www.radiomaryja.pl/informacje/bialystok-w-ipn-wreczono-krzyze-wolnosci-i-solidarnosci/>

<http://bialystok.tvp.pl/37608303/12062018-godz700>

Biogramy odznaczonych:

Ewa Bończak-Kucharczyk była aktywnym działaczem NSZZ „Solidarność” Regionu Białystok, członkiem Tymczasowej Komisji Wykonawczej NSZZ „Solidarność” Regionu, działającej w sposób zorganizowany w latach 1982–1984. TKW zajmowała się wyszukiwaniem konspiracyjnych mieszkań, ułatwianiem kontaktów, zbieraniem pieniędzy, organizowaniem pomocy charytatywnej i prawnej represjonowanym oraz ich rodzinom, zdobywaniem materiałów i sprzętu poligraficznego, kolportażem nielegalnych wydawnictw. Po wprowadzeniu stanu wojennego Ewa Bończak-Kucharczyk zajmowała się redagowaniem i wydawaniem „Biuletynu Informacyjnego NSZZ <<Solidarność>> Region Białystok” (1982–88). W 1983 roku była redaktorem pisma pt. „<<Errata>> Niezależne Pismo Środowisk Inteligenckich Białegostoku”. Weszła także w skład redakcji nielegalnego pisma pt. „Bez Debitu”, wydawanego przez Wydawnictwo Północno-Wschodnie w latach 1987–1989. Z powodu swojej działalności w latach 1984–1985 była rozpracowywana przez funkcjonariuszy Wydziału III WUSW w Białymstoku w ramach Sprawy Operacyjnego Rozpracowania krypt. „Intelektualiści”. Współpracowała z Prymasowskim Komitetem Pomocy Osobom Pozbawionym Wolności i ich Rodzinom.

Bronisław Chełmiński był przewodniczącym Rejonowej Komisji Koordynacyjnej NSZZ „Solidarność” w Grajewie. Organizował strajki i opowiadał się przeciwko polityce partii i rządu PRL. Został internowany 13 grudnia 1981 r. i osadzony w ośrodkach odosobnienia w Białymstoku, a następnie w Suwałkach. Zwolniony 4 marca 1982 r. Kontynuował działalność opozycyjną. W 1989 r. był inicjatorem wznowienia działalności RKK NSZZ „Solidarność” w Grajewie. Był inwigilowany przez SB RUSW w Grajewie do 30 sierpnia 1989 r.

Barbara Alicja Chwalibóg w stanie wojennym aktywnie wspierała działalność podziemia i rodziny osób prześladowanych angażując się w organizowanie pomocy materialnej, pomagając m. in. przy rozdziale przesyłanych z zagranicy darów w punkcie charytatywnym przy Parafii Wniebowzięcia NMP w Białymstoku. W stanie wojennym w jej mieszkaniu ukrywało się małżeństwo Smaczných. Było to także zmiejscie spotkań działaczy opozycji i punkt kontaktowy w przepływie informacji niezbędnych do druku „Biuletynu Informacyjnego «Solidarność» Region Białystok”. Kolportowała podziemną prasę pomiędzy Białymstokiem a Krakowem. Współpracowała z Komitetem Helsińskim i na jego potrzeby zbierała informacje jako obserwator procesów osób związanych z „Solidarnością”. Uczestniczyła w pracach biura wyborczego Komitetu Obywatelskiego NSZZ „Solidarność” w Białymstoku w 1989 r.

Krystyna Ermusz była członkiem NSZZ „Solidarność” Regionu Białystok. W latach 1982–1989 zaangażowała się kolportaż niezależnych wydawnictw. Udostępniła poddasze własnego domu na zorganizowanie podziemnej drukarni, w której redagowano i drukowano „Słowo” oraz biuletyn „Solidarność Walcząca”.

Andrzej Fedorowicz podczas stanu wojennego zaangażował się w działalność opozycyjną w NSZZ „Solidarność”. W latach 1982–1988 organizował punkty druku i kolportażu niezależnych wydawnictw. Drukował m.in. „Biuletyn Informacyjny” Zarządu Regionu Białystok, pismo „Jutrzenka” sygnowane przez Międzyzakładową Komisję Koordynacyjną NSZZ „Solidarność”, pismo „Wątek” wydawane przez Białostockie Zakłady Przemysłu Bawełnianego „Fasty”. Utrzymywał kontakty z liderami białostockiej „Solidarności” m. in. Stanisławem Marczukiem i Leopoldem Staweckim W jego mieszkaniu odbywały się spotkania działaczy „Solidarności”. Był jedną z głównych osób w grupie Leopolda Staweckiego, która w czerwcu 1985 r. powołała Międzyzakładową Komisję Koordynacyjną NSZZ „Solidarność”. Wszedł wówczas w skład Tymczasowego Kolegium Wykonawczego MKK. Uczestniczył w wielu przedsięwzięciach o charakterze patriotyczno-religijnym organizowanych przez opozycję. W październiku 1986 r. był obecny na zebraniu w kościele parafialnym w Dojlidach poświęconym zorganizowaniu w regionie Tymczasowej Rady NSZZ „Solidarność”.

Tadeusz Antoni Gajl w latach 1974–1981 był redaktorem graficznym miesięcznika „Kontrasty”, w którym w latach 1980–1981 ukazywały się m. in. artykuły krytykujące socjalizm. Po wprowadzeniu stanu wojennego funkcjonariusze SB skonfiskowali grudniowy numer „Kontrastów” i przeznaczyli go na przemiał, natomiast należący do „Solidarności” dziennikarze zostali urlopowani i objęci zakazem pobytu w redakcjach. Pracę stracił także Tadeusz Gajl. W

lutym 1982 r., podczas przeszukania jego mieszkania, zakwestionowano literaturę bezdebitową wydaną przed wprowadzeniem stanu wojennego. Podejrzewano, że może on angażować się w redagowanie nielegalnie wydawanego Biuletynu Informacyjnego NSZZ „Solidarność”. W sierpniu 1982 r. środowisko białostockich dziennikarzy zorganizowało protest przeciwko wyrzuceniu go z pracy. Każdy, kto podjąłby się sprawowania funkcji redaktora graficznego „Kontrastów”, miał być bojkotowany przez środowisko dziennikarskie i plastyczne Białegostoku. W latach 1983–1988 Tadeusz Antoni Gajl projektował oraz wykonywał prace graficzne i plastyczne na rzecz działającej w podziemiu białostockiej „Solidarności”. W 1985 r. wzięł udział w ogólnopolskiej wystawie malarskiej poświęconej męczeńskiej śmierci ks. Jerzego Popiełuszki zorganizowanej w Białymstoku. W 1989 r. był jednym z redaktorów „Dobra Wspólnego” Gazety Wyborczej Komitetu Obywatelskiego „Solidarność” Ziemi Białostockiej.

Roman Józef Koper był przewodniczącym Komisji ds. Edukacji przy Międzyzakładowym Komitecie Założycielskim NSZZ „Solidarność” Region Białystok. Do wprowadzenia stanu wojennego redagował Biuletyn Informacyjny NSZZ „Solidarność” Region Białystok. W latach 1972–1975 był rozpracowywany przez SB KWMO w Białymstoku z powodu swojej działalności w duszpasterstwie akademickim. Od 15 do 22 grudnia 1981 r. internowany i osadzony w Areszcie Śledczym w Białymstoku. 22 grudnia 1981 r. jego internowanie zostało uchylone i zamienione na tymczasowe aresztowanie z powodu kontynuowania działalności NSZZ „Solidarność”. 14 grudnia 1981 r. w Zasadniczej Szkole Zawodowej Przedsiębiorstwa Instalacji Przemysłowych „Instal” w Białymstoku przekonywał współpracowników o bezprawnym wprowadzeniu stanu wojennego cytując odpowiedni artykuł Konstytucji PRL, a na tablicy wywiesił ulotki i inne pisma sygnowane przez NSZZ „Solidarność”. Został zwolniony z aresztu 12 marca 1982 r. 26 sierpnia 1983 r. Sąd Rejonowy w Białymstoku umorzył dochodzenie na podstawie amnestii. Roman Koper nie zaprzestał swojej działalności. Skupił wokół siebie grupę uczniów, którym ze zbiorów prywatnych wypożyczał książki dotyczące filozofii i historii Kościoła katolickiego. Zdaniem SB utrudniał przeprowadzanie masowych imprez kulturalnych organizowanych m. in. przez ZSMP oraz rozprawdzał wśród pracowników szkoły wydawnictwa o tematyce religijnej. Był członkiem Komitetu Obywatelskiego „Solidarność” Ziemi Białostockiej. W latach 1985–1986 był rozpracowywany przez SB, a także objęty kontrolą korespondencji.

Konrad Krzysztof Kruszewski był członkiem NZS Filii Uniwersytetu Warszawskiego w Białymstoku. W 1981 r. redagował pismo „Przy Budowie”, w którym publikował artykuły krytykujące ustrój socjalistyczny i działania PZPR. Od kwietnia 1981 r. redagował „Wiadomości Bieżące” wydawane przez Zarząd Regionu Białystok NSZZ „Solidarność”. 1 lipca 1981 r. został etatowym pracownikiem Zarządu Regionu Białystok i redaktorem „Biuletynu Informacyjnego NSZZ <<Solidarność>>Region Białystok”. Z tego powodu był inwigilowany przez SB. W artykułach poruszył m. in. problem powoływania Związków Zawodowych Funkcjonariuszy MO. Z tego względu był podejrzewany o znieważanie organów bezpieczeństwa poprzez „publiczne głoszenie kłamliwych wiadomości o funkcjonariuszach MO i SB”. 15 maja 1981 r. był wśród założycieli Uczelnianego Komitetu Obrony Więzionych za Przekonania. Od 13 grudnia 1981 r. był internowany w Białymstoku, Suwałkach i Kwidzynie. Został zwolniony 16 kwietnia 1982 r. Nie zaprzestał działalności – redagował Biuletyn Informacyjny NSZZ „Solidarność” oraz

zajmował się jego kolportażem. Współpracował z Białostocką Oficyną Wydawniczą. Publikował w pismach niezależnych - „Nasz Głos”, „Słowa” (współredaktor), „Bez Debitu”. 9 października 1988 r. wszedł w skład Regionalnej Komisji Wykonawczej Regionu Białystok NSZZ „Solidarność”. Był także członkiem Komitetu Obywatelskiego „Solidarność” Ziemi Białostockiej. Z powodu swojej działalności w latach 1981-1989 był rozpracowywany przez SB. Przez funkcjonariuszy był określany jako zdecydowany przeciwnik ustroju socjalistycznego prezentujący wrogą i nieprzejednaną postawę.

Adam Kubik w 1981 r. był delegatem na I Walny Zjazd NSZZ „Solidarność” Regionu Białystok. W trakcie zjazdu wszedł w skład Komisji Mandatowej i Zarządu Regionu Białystok NSZZ „Solidarność”. 1 października 1981 r. został zatrudniony w Zarządzie Regionu jako radca prawny. Od tego czasu udzielał porad prawnych osobom pociągniętym do odpowiedzialności karnej za nielegalną działalność związkową. Występował jako obrońca opozycjonistów na rozprawach sądowych i przed kolegium. W 1988 r. wszedł w skład Komitetu Organizacyjnego NSZZ „Solidarność” w Fabryce Przynurków i Uchwytów w Białymstoku, którego celem było reaktywowanie działalności związku.

Józef Laskowski był działaczem NSZZ „Solidarność” Rolników Indywidualnych Regionu „Pojezierze”. 13 grudnia 1981 r. został internowany i osadzony w Areszcie Śledczym w Suwałkach. Zwolniony z odosobnienia 5 marca 1982 r. Po zwolnieniu z internowania pozostawał pod obserwacją Służby Bezpieczeństwa, a w ramach represji zastrzeżono mu możliwość wyjazdów zagranicznych w latach 1982-1984.

Marek Rutkowski we wrześniu 1980 r. stanął na czele Komitetu Założycielskiego, a następnie objął funkcję przewodniczącego Komisji Zakładowej NSZZ „Solidarność” w Zambrowskich Zakładach Przemysłu Bawełnianego. W latach 1980-1981 wielokrotnie był współorganizatorem i uczestnikiem strajków. W latach 1980-1981 pełnił funkcję przewodniczącego Międzyzakładowej Komisji Koordynacyjnej w Zambrowie. W 1981 r. był delegowany na I Wojewódzki Zjazd Delegatów Regionu Mazowsze oraz na I Krajowy Zjazd Delegatów w Gdańsku. W grudniu 1981 r. podpisał zobowiązanie o wzajemnej współpracy z „Solidarnością” RI w Szepietowie. Od 13 grudnia 1981 r. do 26 marca 1982 r. był internowany w Białymstoku i Suwałkach. W lutym 1982 r. uczestniczył w głódówce internowanych. Po powrocie do pracy w marcu 1982 r. został przeniesiony na niższe stanowisko. W latach 1982-1989 był aktywnym członkiem Oddziału KIK w Łomży. W 1983 r. utworzył koło „Powściągliwości i Pracy”. W latach 1982-1983 uczestniczył w akcjach ulotkowych. Od 1986 r. współorganizował zambrowskie piesze pielgrzymki do Hodyszewa będące podziękowaniem za Porozumienia Sierpniowe. Był wielokrotnie zatrzymywany i przesłuchiwany. W wyborach 4 czerwca 1989 r. uzyskał mandat posła na Sejm z listy Komitetu Obywatelskiego.

Tadeusz Zygmunt Skupski był członkiem Wojewódzkiego Komitetu Założycielskiego NSZZ RI „Solidarność” w Suwałkach oraz założycielem wiejskiego koła tego związku w Berżnikach. Zajmował się także kolportażem materiałów o treściach antypaństwowych i antysocjalistycznych. 13 grudnia 1981 r. został internowany i umieszczony w Suwałkach, a

następnie w Kwidzynie. W styczniu 1982 r. został ukarany za niedyscyplinowanie, nieprzestrzeganie regulaminu oraz namawianie internowanych do nieposłuszeństwa. Funkcjonariusze SB uzyskali informacje, że „zamierzał on podjąć akcję propagandową zmierzającą do sabotowania zarządzeń władz administracyjnych mających na celu poprawę zaopatrzenia ludności w podstawowe artykuły spożywcze”. Zwolniony z internowania 6 maja 1982 r. W 1983 r. prowadził agitację wśród rolników na rzecz niezakładania kółek rolniczych i oczekiwania na reaktywację NSZZ RI „Solidarność”. 29 kwietnia 1983 r. został prewencyjnie zatrzymany na 48 godzin w związku z podejrzeniem, że może zakłócić przebieg obchodów 1 Maja. Przeprowadzono z nim rozmowę profilaktyczną oraz przeszukano jego dom. Inwigilowany 1981–1989. W latach 1982–1984 miał zastrzeżone wyjazdy do wszystkich krajów świata. W dokumentach sporządzanych przez funkcjonariuszy SB oraz żołnierzy Zwiadu WOP był określany jako zadeklarowany działacz „Solidarności” gotowy walczyć o wolną i demokratyczną Polskę.

Artur Jan Szczęsny w latach 1981–1989 aktywnie działał w niezależnym ruchu młodzieżowym w Białymstoku. W 1981 r. był współzałożycielem Samorządnego Zrzeszenia Uczniowskiego w II Liceum Ogólnokształcącym w Białymstoku. W lutym 1982 r. wraz z kolegami założył Młodzieżowy Komitet Obrony Społecznej MłOKOS zrzeszający uczniów białostockich szkół średnich, którego celem była m. in. zakonspirowana działalność, przekazywanie wydawnictw, informacji o represjach, pomoc dla represjonowanych, wydawanie niezależnych pism. W 1986 r. stanął na czele Ruchu Solidarności Młodych organizującym działalność antykomunistyczną w środowisku studenckim. Był jednym z redaktorów pisma literackiego „Kartki” wydawanego przez Koło Naukowe Polonistów z Filii UW w Białymstoku. W latach 1982–1989 redagował i drukował „Nasz Głos” W jego mieszkaniu drukowano m in. ulotki. W 1988 r. powstało tam centrum kolportażu prasy niezależnej Był jednym z organizatorów wiecu protestacyjnego na Filii UW w Białymstoku, który odbył się w dniu przewiezienia zwłok ks. Jerzego Popiełuszki.

Krystyna Tarasiuk w 1980 r. weszła w skład Komitetu Założycielskiego NSZZ „Solidarność” w Przedsiębiorstwie Instalacji Przemysłowych „Instal” w Białymstoku. W latach 1982–1988 angażowała się w kolportaż niezależnych wydawnictw. W 1982 r. udostępniła pomieszczenie w swoim domu na działalność wydawniczą pism drugoobiegowych. Był to jeden z największych punktów kolportażu w Białymstoku. 14 listopada 1983 r. funkcjonariusze SB dokonali przeszukania jej mieszkania. W wyniku rewizji znaleziono materiały wydawane przez Niezależną Oficynę Wydawniczą „NOWA”. Została wówczas zatrzymana na dwa dni do dyspozycji Wydziału Śledczego WUSW w Białymstoku. Angażowała się również w pozyskiwanie środków finansowych na działalność opozycyjną.

Wiaczesław Wilimajtyś w latach 1982–1989 był aktywnym działaczem podziemnych struktur NSZZ „Solidarność” Regionu Białystok. Angażował się w drukowanie i kolportaż niezależnych wydawnictw. Przechowywał je we własnym domu, a także rozwoził własnym środkiem transportu. Uczestniczył również w akcjach ulotkowych. Z tego powodu dwukrotnie Służba Bezpieczeństwa dokonała u niego przeszukania: w 1982 r. w miejscu pracy, a w 1983 r. w mieszkaniu. W czasie stanu wojennego od 16 października 1982 r. przez okres około dwóch

tygodni ukrywał we własnym mieszkaniu poszukiwanego przez SB przewodniczącego NSZZ „Solidarność” Regionu Białystok Stanisława Marczuka.

Danuta Wiszowata była członkiem KZ NSZZ „Solidarność” w Białostockim Teatrze Lalek. Po 13 grudnia 1981 r. kontynuowała działalność opozycyjną. Nawiązała kontakt z grupą ukrywających się przed internowaniem działaczy opozycyjnych (m.in. Stanisławem Marczukiem, Jerzym Rybnikiem) i pełniła funkcję łączniczki pomiędzy nimi, a zakładami pracy. Z polecenia podziemnej Tymczasowej Komisji Regionalnej nawiązała także kontakt z Radiem Wolna Europa i Głosem Ameryki – przekazując informacje z regionu. W latach 1982–1989 pomagała organizować lokale dla drukarni „Biuletynu Informacyjnego NSZZ «Solidarność» Region Białystok”. Była inwigilowana w latach 1982–1984 przez Wydział III WUSW w Białymstoku w ramach sprawy operacyjnego sprawdzenia krypt. „Odważna” jako osoba wspierająca represjonowanych za działalność opozycyjną i ich rodziny.

Stanisław Wiśniewski zaangażował się w działalność opozycyjną w 1980 r. Pełnił funkcję przewodniczącego Komisji Zakładowej NSZZ „Solidarność” w Przedsiębiorstwie Transportu Handlu Wewnętrznego Filia Nr 2 w Białymstoku. Po wprowadzenia stanu wojennego był jednym ze współorganizatorów obchodów rocznic wyświęcenia sztandaru „Solidarności” PTHW. Pod koniec 1985 r. zaangażował się w działalność Duszpasterstwa Ludzi Pracy. Podjął się zorganizowania wyjazdu pracowników Przedsiębiorstwa Transportowego Handlu Wewnętrznego w Białymstoku 16 czerwca 1987 r. do Gdańska na spotkanie z Janem Pawłem II. Wszedł wówczas w skład delegacji składającej kwiaty pod Pomnikiem Poległych Stoczniovców 1970 przy Stoczni Gdańskiej.

Odnaczeni pośmiertnie:

Ks. Wojciech Pełkowski był aktywnym działaczem opozycji antykomunistycznej na Białostocczyźnie. W 1981 r. wspierał NSZZ Rolników Indywidualnych „Solidarność” w gm. Dąbrowa Białostocka. W 1982 r. sprzeciwił się zdejmowaniu krzyży w szkołach i urzędach. Negatywnie wyrażał się o wprowadzeniu stanu wojennego. Z tych powodów przeprowadzono z nim rozmowę ostrzegawczą. W 1984 r. został kapłanem Duszpasterstwa Ludzi Pracy przy Spółdzielni Inwalidów „Naprzód” w Białymstoku, a w 1986 r. diecezjalnym kapłanem Duszpasterstwa Ludzi Pracy. Odprawiał Msze Św. podczas uroczystości organizowanych przez NSZZ „Solidarność”. Jego mieszkanie było miejscem spotkań białostockich działaczy „Solidarności”, a także punktem sieci kolportażu nielegalnych wydawnictw.

Aleksander Seredyński od 1980 r. działał w NSZZ „Solidarność” w Suwałkach. Pracując jako nauczyciel historii, wspierał uczniów w ich działalności opozycyjnej. Współorganizował uroczystości patriotyczne. 13 grudnia 1981 r. razem z innymi działaczami „Solidarności” próbował uzyskać w KW PZPR oraz Urzędzie Wojewódzkim w Suwałkach informacje na temat internowanych. 15 grudnia 1981 r. został internowany. Więziono go w Suwałkach i Darłówek. Został zwolniony 7 lipca 1982 r. Następnie zwolniono go z pracy i objęto zakazem wykonywania zawodu. Nie zaprzestał jednak działalności. Był członkiem grupy zajmującej się kolportażem nielegalnych wydawnictw, działał na rzecz osób represjonowanych. W 1987 r. był

współzałożycielem Obywatelskiego Komitetu Poszukiwań Mieszkańców Suwalszczyzny Zaginionych w Lipcu 1945. W 1989 roku był współpracownikiem Komitetu Obywatelskiego „Solidarności” w Suwałkach oraz Regionalnej Komisji Organizacyjnej „Solidarności” w Suwałkach. Inwigilowany w latach 1982–1989.

Robert Andrzej Tomczak, nauczyciel filozofii na Akademii Medycznej w Białymstoku, był aktywnym działaczem NSZZ „Solidarność”, członkiem redakcji Biuletynu Informacyjnego Zarządu Regionu NSZZ „Solidarność” w Białymstoku oraz uczelnianego Biuletynu „Solidarności”. Z powodu swojej działalności, w czerwcu 1982 r. został zakwalifikowany przez komisję weryfikacyjną przy Akademii Medycznej w Białymstoku do zwolnienia z uczelni. Zwolniono go z pracy w czasie, gdy przebywał na zwolnieniu lekarskim. W latach 1981–1985 był inwigilowany przez SB.

Tadeusz Waclaw Tylanda od listopada 1980 r. był przewodniczącym Komisji Zakładowej w PKS Suwałki. Następnie został przewodniczącym Międzyzakładowego Komitetu Założycielskiego w Suwałkach, a od lutego 1981 r. szefem Delegatury MKZ Pojezierze w Suwałkach. Od marca 1981 r. był członkiem Komitetu Obrony Więzionych za Przekonania w Suwałkach. Internowany 13 grudnia 1981 r., więziony w Suwałkach, a następnie w Kwidzynie. W maju 1982 r. podjął głodówkę. Został zwolniony 2 czerwca 1982 r. W latach 1982–1989 był kolporterem wydawnictw niezależnych i organizatorem uroczystości religijnych. Z powodu „używania w miejscu publicznym znaku »Solidarności«” 3 listopada 1984 r. Wydział Śledczy WUSW w Suwałkach wnioskuje do kolegium o ukaranie go. Od 1985 r. był członkiem Regionalnej Komisji Wykonawczej NSZZ „Solidarność” Region Pojezierze. Od 1986 r. pracował w redakcji podziemnego pisma „Kres”, a od kwietnia do lipca 1989 r. był członkiem Tymczasowego Zarządu Regionu Pojezierze NSZZ „Solidarność”.